

Warszawa, dnia 27 grudnia 2024 r.

Poz. 1939

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 24 grudnia 2024 r.

w sprawie ramowego programu kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej

Na podstawie art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2527 oraz z 2024 r. poz. 1897) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się ramowy program kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. Określa się wzór zaświadczenia o ukończeniu kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Do kursów w dziedzinie medycyny rodzinnej rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 grudnia 2024 r.²⁾

Minister Zdrowia: wz. *W. Konieczny*

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 2704).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lipca 2024 r. w sprawie ramowego programu kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej (Dz. U. poz. 1147), które traci moc z dniem 30 grudnia 2024 r. zgodnie z art. 12 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1897).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia
z dnia 24 grudnia 2024 r. (Dz. U. poz. 1939)

Załącznik nr 1

RAMOWY PROGRAM KURSU W DZIEDZINIE MEDYCYNY RODZINNEJ

Celem kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej, zwanego dalej „kursem”, jest uzupełnienie wiedzy na temat udzielania świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, zwanej dalej „POZ”, oraz doskonalenie lub nabycie umiejętności niezbędnych do udzielania świadczeń POZ przez lekarzy posiadających specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie pediatrii, specjalizację I stopnia w dziedzinie medycyny ogólnej lub specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chorób wewnętrznych – w zakresie celów POZ określonych w art. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2527, z późn. zm.).

I. Założenia organizacyjne kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej

1. Kurs jest realizowany w formie e-learningowej.
2. Potwierdzeniem realizacji poszczególnych części tematycznych kursu jest karta przebiegu kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej, zwana dalej „kartą przebiegu kursu”. Karta przebiegu kursu jest przygotowywana przez organizatora kursu na podstawie:
 - 1) listy wygenerowanej automatycznie na podstawie logowania uczestników na platformie e-learningowej;
 - 2) listy uczestników kursu, którzy zaliczyli końcowy sprawdzian testowy, zwany dalej „sprawdzianem”.
3. Kierownikiem naukowym kursu jest lekarz specjalista w dziedzinie medycyny rodzinnej z co najmniej 5-letnim doświadczeniem pracy w POZ.
4. Kurs trwa maksymalnie 8 godzin dydaktycznych dziennie, nie licząc przerw. Godzina dydaktyczna trwa 45 minut.
5. Sprawdzian trwa 115 minut i jest przeprowadzany w ostatnim dniu kursu.
6. Organizator kursu pozyskuje kadrę dydaktyczną oraz zapewnia niezbędny sprzęt dydaktyczny. Gwarantuje przy tym, że uczestnikom kursu zostanie przekazana wiedza zgodna z planem nauczania oraz uczestnicy kursu osiągną wymagane umiejętności praktyczne.

II. Treści nauczania

1. Organizacja POZ w Rzeczypospolitej Polskiej oraz funkcjonowanie przychodni POZ:

- 1) organizacja systemu ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ramy formalno-prawne POZ w Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) definicja, zadania i uprawnienia lekarza POZ,
 - b) zespół POZ – zadania i współpraca, w tym zakres świadczeń gwarantowanych w POZ realizowanych przez lekarza POZ, pielęgniarkę POZ i położną POZ, koordynacja opieki realizowanej przez zespół POZ, stała wymiana informacji o świadczeniobiorcy, planowanie wspólnych działań mających na celu zachowanie zdrowia, profilaktykę chorób, rozpoznawanie i leczenie chorób oraz rehabilitację świadczeniobiorcy, wydawanie skierowań na realizację zabiegów i procedur medycznych – realizowane przez członków zespołu POZ w zakresie ich kompetencji;
- 3) umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia – zakres świadczeń opieki zdrowotnej w ramach POZ;
- 4) zależność między różnymi elementami systemu opieki zdrowotnej i świadczeniami gwarantowanymi z zakresów, o których mowa w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.);
- 5) lekarskie badanie profilaktyczne (bilans zdrowia dziecka) oraz współpraca lekarza POZ z pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania lub higienistką szkolną, w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą;
- 6) organizacja i funkcjonowanie przychodni POZ – organizacja pracy, wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze, warunki lokalowe, wymagany personel;
- 7) orzecznictwo lekarskie w ramach POZ oraz wydawanie zaświadczeń lekarskich:
 - a) podstawy i ogólne zasady orzekania lekarskiego,
 - b) zakres orzeczeń,

- c) orzekanie o niezdolności do pracy i zasady wystawiania zwolnień lekarskich,
 - d) przepisy szczególne i ich interpretacja w kontekście odpowiedzialności zawodowej lekarza,
 - e) zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka lub ucznia oraz zaświadczenie dotyczące leczenia specjalistycznego dziecka lub ucznia – wydawane w związku z ubieganiem się pełnoletniego ucznia lub rodzica ucznia o uruchomienie instrumentu wsparcia dziecka i jego rodziny;
- 8) zasady wystawiania recept i zleceń na wyroby medyczne, zasady refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych;
 - 9) aspekty prawne postępowania w przypadku podejrzenia przemocy domowej;
 - 10) zasady stwierdzania zgonu i wystawiania dokumentów z tym związanych;
 - 11) zasady prowadzenia i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym elektronicznej dokumentacji medycznej;
 - 12) obowiązki związane z zapobieganiem chorobom zakaźnym;
 - 13) prawa pacjenta;
 - 14) tajemnica lekarska;
 - 15) prawa lekarza;
 - 16) odpowiedzialność zawodowa lekarza;
 - 17) badania diagnostyczne w POZ – wykaz świadczeń medycznej diagnostyki laboratoryjnej lub diagnostyki obrazowej i nieobrazowej oraz budżet powierzony.

2. Opieka koordynowana w POZ:

- 1) ramy formalno-prawne opieki koordynowanej;
- 2) organizacja opieki koordynowanej;
- 3) realizacja wizyt kompleksowych;
- 4) tworzenie Indywidualnego Planu Opieki Medycznej.

3. Rozwiązania cyfrowe, opieka zdalna i telemedycyna w POZ:

- 1) definicja oraz zastosowanie telemedycyny w praktyce lekarza rodzinnego;
- 2) podstawy prawne teleporady w POZ;
- 3) zasady udzielania świadczeń opieki zdrowotnej na odległość;
- 4) rozwiązania technologiczne i nowości w opiece sprawowanej nad pacjentem w POZ za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
- 5) wybrane aspekty praktyczne:
 - a) e-zwolnienia, e-recepty, e-skierowania, e-karta szczepień oraz inne e-dokumenty stosowane w systemie ochrony zdrowia,
 - b) organizacja telemedycyny,
 - c) bezpieczne kanały komunikacji;
- 6) najczęstsze błędy w stosowaniu rozwiązań cyfrowych i sygnały alarmowe.

4. Szczepienia dzieci i dorosłych:

- 1) ogólne zasady wykonywania szczepień;
- 2) organizacja punktu szczepień, transport i przechowywanie szczepionek;
- 3) rodzaje szczepionek;
- 4) kalendarz szczepień (Program Szczepień Ochronnych na dany rok), indywidualizacja kalendarza szczepień;
- 5) szczepienia obowiązkowe i zalecane;
- 6) szczepienia dorosłych;
- 7) szczepienia w grupach ryzyka;
- 8) szczepienia podróŜnych;
- 9) szczepienia kobiet w ciąży;
- 10) bezwzględne i względne przeciwwskazania do szczepienia;
- 11) niepoŜądane odczyny poszczepienne i system ich zgłaszania;
- 12) rozmowa z pacjentami na temat szczepień;
- 13) aspekty prawne szczepień.

5. Postępowanie w nadwadze i otyłości:

- 1) rozpoznawanie otyłości i jej powikłań – różnice w kryteriach klasyfikowania nadwagi i otyłości;
- 2) postępowanie w nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży;
- 3) wywiad z pacjentem chorującym na nadwagę lub otyłość;
- 4) sposób rozmowy z pacjentem o konieczności leczenia nadwagi i otyłości;
- 5) reguła 5A – jej znaczenie i wykorzystanie w praktyce;
- 6) zmiana stylu życia w prewencji i leczeniu nadwagi i otyłości – wytyczne dotyczące rodzaju i długości trwania aktywności fizycznej oraz zmiany sposobu żywienia;
- 7) terapia behawioralna w leczeniu nadwagi i otyłości;
- 8) farmakoterapia w leczeniu nadwagi i otyłości;
- 9) chirurgia bariatryczna;
- 10) planowanie i monitorowanie leczenia pacjenta z nadwagą lub otyłością;
- 11) prowadzenie pacjentów po operacji bariatrycznej;
- 12) współpraca w zespole terapeutycznym, w skład którego wchodzi lekarz rodzinny, dietetyk, psycholog, trener i inni profesjonaliści – możliwości i ograniczenia;
- 13) nowe trendy i aktualności w leczeniu nadwagi i otyłości.

6. Wybrane problemy stomatologiczne dla lekarzy POZ:

- 1) diagnostyka w stomatologii (wady rozwojowe, budowa układu stomatognatycznego);
- 2) choroby tkanek twardych zębów oraz przyzębia;
- 3) zapalenia tkanek miękkich i kości (swoiste i nieswoiste);
- 4) torbiele tkanek miękkich i kości szczęk;
- 5) choroby gruczołów ślinowych;
- 6) choroby stawu skroniowo-żuchwowego;
- 7) urazy zębów, następstwa urazów twarzy;
- 8) stany przedrakowe i nowotwory jamy ustnej i kości szczęk;
- 9) opieka stomatologiczna i profilaktyka w okresie dziecięcym.

7. Wybrane zagadnienia zdrowia publicznego w POZ:

- 1) badania przesiewowe w różnych grupach wiekowych:
 - a) program profilaktyki chorób układu krążenia – zasady realizacji,
 - b) profilaktyka gruźlicy,
 - c) programy badań przesiewowych w kierunku chorób nowotworowych,
 - d) inne programy profilaktyczne;
- 2) programy polityki zdrowotnej, programy zdrowotne i programy lekowe;
- 3) promocja zdrowia, w tym edukacja zdrowotna;
- 4) zdrowie psychiczne, w tym rozpoznawanie depresji oraz problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych (środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych) oraz zapobieganie tym problemom;
- 5) onkologia, w tym propedeutyka onkologii i podstawy postępowania onkologicznego, w szczególności z zakresu obserwacji chorych po przebytych leczeniu przeciwnowotworowym;
- 6) geriatryka i opieka nad senioralnym pacjentem POZ, w tym świadczenia rehabilitacyjne, opieka paliatywna w schyłkowych niewydolnościach narządowych, współchorobowość, farmakoterapia i interakcja lekowa.

III. Plan nauczania wraz z rozkładem zajęć

Lp.	Tematyka zajęć	Liczba godzin dydaktycznych (liczba dni)
1	Organizacja POZ w Rzeczypospolitej Polskiej oraz funkcjonowanie przychodni POZ	16 godzin dydaktycznych (2 dni)
2	Opieka koordynowana w POZ	8 godzin dydaktycznych (1 dzień)

3	Rozwiązania cyfrowe, opieka zdalna i telemedycyna w POZ	7 godzin dydaktycznych (1 dzień)
4	Szczepienia dzieci i dorosłych	16 godzin dydaktycznych (2 dni)
5	Postępowanie w nadwadze i otyłości	11 godzin dydaktycznych (1,5 dnia)
6	Wybrane problemy stomatologiczne dla lekarzy POZ	7,5 godziny dydaktycznej (1 dzień)
7	Wybrane zagadnienia zdrowia publicznego w POZ	12 godzin dydaktycznych (1,5 dnia)
8	Sprawdzian	115 minut
	RAZEM	80 godzin dydaktycznych (10 dni)

IV. Wykaz wiedzy niezbędnej do udzielania świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej

Po ukończeniu kursu lekarz posiada wiedzę w zakresie:

- 1) świadczeń opieki zdrowotnej obejmującą:
 - a) wdrażanie efektywnych działań profilaktycznych realizowanych w POZ,
 - b) kwalifikację do szczepień dzieci i dorosłych,
 - c) przeprowadzenie porady profilaktycznej u pacjenta dorosłego,
 - d) interpretację badań laboratoryjnych oraz obrazowych i nieobrazowych,
 - e) efektywną współpracę w koordynacji działań osób udzielających świadczeń POZ z osobami udzielającymi innych świadczeń opieki zdrowotnej,
 - f) współpracę w efektywnym wykorzystywaniu zasobów systemu opieki zdrowotnej,
 - g) zarządzanie informacją i dokumentacją medyczną,
 - h) bieżącą ocenę sprawowanej opieki i zapewnianie jej odpowiedniej jakości,
 - i) udział w systematycznym zapewnianiu bezpieczeństwa pacjenta i lekarza,
 - j) opracowanie Indywidualnego Planu Opieki Medycznej;
- 2) wszechstronnego podejścia holistycznego obejmującego:
 - a) jednoczesne zarządzanie wieloma problemami zdrowotnymi pacjenta,
 - b) udział w koordynacji elementów leczenia, rehabilitacji i opieki paliatywnej;
- 3) znajomości ogólnych zasad postępowania w POZ obejmujących:
 - a) wybrane schorzenia, w szczególności w zakresie stomatologii, nadwagi i otyłości oraz chorób zakaźnych,
 - b) znajomość zasad:
 - zapewniania opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą i jego rodziną,
 - koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia,
 - określania potrzeb oraz ustalania priorytetów zdrowotnych populacji objętej opieką oraz wdrażania działań profilaktycznych,
 - zapewniania profilaktycznej opieki zdrowotnej oraz promocji zdrowia dostosowanych do potrzeb różnych grup społeczeństwa,
 - zapewniania edukacji świadczeniobiorcy na temat odpowiedzialności za własne zdrowie i kształtowania świadomości prozdrowotnej, w tym wdrażania działań profilaktycznych,
 - monitorowania skutków wdrożonych działań edukacyjnych lub profilaktycznych.

V. Warunki ukończenia kursu

1. Warunkami ukończenia kursu są uczestnictwo w zajęciach potwierdzone przez organizatora kursu na podstawie karty przebiegu kursu oraz zaliczenie sprawdzianu. Sprawdzian jest przeprowadzany po zrealizowaniu planu nauczania. Sprawdzian trwa 115 minut i składa się z 90 pytań uwzględniających pięć odpowiedzi, w tym jedną prawidłową. Pytania opracowuje komisja utworzona przez organizatora kursu. Zaliczenie sprawdzianu wymaga udzielenia prawidłowej odpowiedzi na co najmniej 60 % pytań.
2. Ukończenie kursu potwierdza się zaświadczeniem o ukończeniu kursu w dziedzinie medycyny rodzinnej.

WZÓR

.....
nazwa i adres organizatora kursu

ZAŚWIADCZENIE
O UKOŃCZENIU KURSU W DZIEDZINIE MEDYCYNY RODZINNEJ

Pan(i)
posiadający(-ca) prawo wykonywania zawodu lekarza
numer
wydane przez
odbył(a) w dniach i ukończył(a) z wynikiem pozytywnym

kurs w dziedzinie medycyny rodzinnej

.....
data wydania zaświadczenia

.....
podpis z podaniem imienia i nazwiska
osoby reprezentującej organizatora kursu